

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การศึกษาการใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะที่ฟังประสงค์ของ
เด็กวัยอนุบาล ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่สำคัญ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาทักษะที่ฟัง
ประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลในด้านความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมเกี่ยวกับการไม่แกล้งเพื่อน
และการมีน้ำใจต่อเพื่อน
2. เพื่อศึกษาปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียน ในด้านการ
เตรียมการสอน การดำเนินการสอนการสรุปและ ประเมินผล

สมมติฐานของการวิจัย

1. เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติจะมีคะแนนความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับลักษณะที่ฟังประสงค์ด้านการไม่แกล้งเพื่อนและการมีน้ำใจต่อเพื่อน หลังการทดลองสูงกว่า
ก่อนการทดลอง
2. คะแนนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับลักษณะที่ฟังประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการ
การสอน โดยใช้บทบาทสมมติ หลังการทดลองสูงกว่าคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่
ฟังประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนตามปกติ

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่เข้าในการวิจัย เป็นเด็กวัยอนุบาลที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 ของโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 38 คน รวมทั้งหมด 76 คน ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) แล้วแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เครื่องมือที่เข้าในการวิจัย

1. แบบวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล เป็นแบบวัดเชิงรูปภาพ (Non-Verbal test) แบบกำหนดคำตอบให้เลือก มี 3 ตัวเลือก
2. แบบสังเกตลักษณะที่ไมพึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล เป็นแบบบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงลักษณะที่ไมพึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล ครอบคลุมลักษณะที่ไมพึงประสงค์ 2 ลักษณะจำนวน 6 พฤติกรรม
3. แบบบันทึกปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผล เป็นแบบบันทึกข้อมูลความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับปัญหาในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียน หลังการทดลอง

ก่อนเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนขึ้น เพื่อให้ความรู้แก่เด็กวัยอนุบาลในการพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ 2 ลักษณะคือ การไม่แก้ง่ามเพื่อน และการมีน้ำใจต่อเพื่อน ประกอบด้วย แผนการสอนโดยใช้นำบทบาทสมมติจำนวน 24 แผน และแผนการสอนตามปกติจำนวน 24 แผน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล 2 ลักษณะ คือ การไม่แกล้งเพื่อนและการมีหัวใจต่อเพื่อน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเป็นข้อมูลก่อนการทดลอง (Pre-test)
2. สังเกตลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล 2 ลักษณะ คือ การแกล้งเพื่อน และการไม่มีหัวใจต่อเพื่อน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเป็นข้อมูลก่อนการทดลอง (Pre - test)
3. ดำเนินการทดลองกับกลุ่มทดลองด้วยแผนการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ 24 แผน และกลุ่มควบคุมด้วยแผนการสอนตามปกติ 24 แผน ใช้ระยะเวลา 8 สัปดาห์
4. วัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล 2 ลักษณะ คือ การไม่แกล้งเพื่อน และการมีหัวใจต่อเพื่อน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเป็นข้อมูลหลังการทดลอง (Post-test)
5. สังเกตลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาล 2 ลักษณะคือการแกล้งเพื่อน และการไม่มีหัวใจต่อเพื่อน ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อเป็นข้อมูลหลังการทดลอง (Post-test)
6. ครูผู้สอนบันทึกปัญหาในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในด้านการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผล หลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์ก่อนและหลังการทดลองของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ
2. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยลักษณะที่พึงประสงค์หลังการทดลองของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติและการสอนตามปกติ

3. นำผลจากการสังเกตลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ ก่อนและหลังการทดลองของเด็ก
วัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ และการสอนตามปกติมาเปรียบเทียบกัน

4. นำผลการบันทึกปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนในด้าน
การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การสรุปและประเมินผล มาสรุปและวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อสรุปว่า

1. เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ มีคะแนนความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมแล้ว คะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่
พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ หลังการทดลองสูงกว่าคะแนน
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. พฤติกรรมเกี่ยวกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ทั้ง 2 ลักษณะของเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการ
การสอนโดยใช้บทบาทสมมติมีอัตราการลดลงมากกว่าเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนตามปกติ

3. ปัญหาของครูในการนำบทบาทสมมติมาใช้ในบทเรียนด้านต่าง ๆ มีในรายนามแรก
เกี่ยวกับการเลือกผู้แสดง แต่เมื่อปรับวิธีการแล้วปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการ
สอนโดยใช้บทบาทสมมติมีคะแนนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์สูงขึ้น และสูงกว่า
เด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนตามปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุณีย์ ชุ่มจิต (2523) ที่ได้
ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 จำนวน 132 คนที่เรียนหน่วย "ชีวิตในบ้าน" ด้วยการสอนแบบใช้และไม่ใช้การสอน
บทบาทสมมติ ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลสัมฤทธิ์ทาง

การเรียนรู้สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาของฉนวนศรี มีใจเย็น (2526) ได้ศึกษาทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญู เหวื่อของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 30 คน ผลการศึกษาค้นพบว่า นักเรียนกลุ่มที่เรียน ด้วยการแสดงบทบาทสมมติมีพัฒนาการการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูสูงกว่า การสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จิวพรรณ สุขตลอดชีพ (2530) ได้ศึกษา พัฒนาการของการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยการใช้บทบาทสมมติกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ผลการศึกษาค้นพบว่า กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติมีความสามารถ ในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการสอนตามวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยของ แมนเดลบวน์ (Mandelbuan, 1976) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการฝึกเพื่อพัฒนาทางศีลธรรมตามหลักเพียเจท์ และโคลเบอร์กโดยใช้การ แสดงบทบาทสมมติกับการไม่ฝึก ผลปรากฏว่า การฝึกโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีผลดีกว่า ไม่ฝึก จากผลการวิจัยของเกลเลอร์ (Geller, 1978) ที่ได้ทดลองใช้สถานการณ์จำลองมา แสดงบทบาทสมมติเพื่อปลูกฝังการเชื่อฟังโดยทดลองกับนักเรียนจำนวน 91 คน ผลปรากฏว่า นักเรียนที่ใช้การแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองมีความเชื่อฟัง ผลปรากฏว่า นักเรียน ที่ใช้การแสดงบทบาทสมมติจากสถานการณ์จำลองมีความเชื่อฟังเพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนที่ไม่ใช้ การแสดงบทบาทสมมติประกอบด้วยนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่า การใช้บทบาทสมมติสามารถช่วยพัฒนาลักษณะ ที่พึงประสงค์ของเด็กวัยอนุบาลสูงขึ้นไปกว่าเดิมและสูงกว่าเด็กวัยอนุบาลที่ได้รับการสอนตามปกติ ทั้งนี้เพราะการแสดงบทบาทสมมติทำให้เด็กนักเรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงบทบาทนั้น ๆ ด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้จากการกระทำ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทำให้เข้าใจเรื่องชัดเจนขึ้น ทำให้เกิด ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจและค้นหาพฤติกรรมที่ถูกต้อง และเรียนรู้ ที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ สามารถนำประสบการณ์ที่ได้รับมาแสดงบทบาทสมมติ ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จากการสังเกตขณะดำเนินการสอนของครูประจำชั้นทั้ง 2 กลุ่ม ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ มีความสนุกสนาน สนใจตั้งใจกระตือรือร้น ให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนทุกขั้นตอน โดยเฉพาะช่วงที่ครูประจำชั้นขออาสาสมัคร ออกมาแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนทุกคนให้ความสนใจ และขอยกออกมาร่วมแสดงด้วยโดย

นักเรียนทุกคนจะรีบยกมือและแย่งกันออกมาแสดงท่าให้เสียเวลาพอควรในการตกลงว่าใครจะแสดงก่อนหลัง นักเรียนมีความตื่นเต้นที่จะได้ออกมาแสดงทุกครั้งถึงแม้ว่าในช่วงแรก ๆ นักเรียนจะไม่ค่อยกล้าแสดงเต็มที่ แต่เมื่อครูบรรยายขึ้นที่กล่าวถึงนักเรียนก็แสดงได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ จนเกิดความมั่นใจ และกล้าแสดงเต็มที่มากขึ้นทั้งยังแสดงบทบาทได้สมจริงทั้งสีหน้า ท่าทางและน้ำเสียง ทำให้บรรยากาศเต็มไปด้วยความสนุกสนานและในขณะที่เพื่อนกำลังแสดงบทบาทสมมติ ผู้สังเกตและผู้ชมก็ตั้งใจและสนใจการแสดงของเพื่อน ๆ และในช่วงอภิปราย ชักถามแสดงความคิดเห็นก็เป็นอีกขั้นตอนหนึ่งที่นักเรียนสนใจและมีส่วนร่วมมาก นักเรียนสามารถคิดวิธีการใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติ ในระยะแรก ๆ นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการเรียน แต่ระยะหลัง ๆ นักเรียนเริ่มลดความกระตือรือร้นและความสนใจลง มีท่าทางเบื่อหน่ายไม่ค่อยสนใจ และไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการตอบคำถามและการอภิปรายเสนอข้อคิดเห็นเหมือนตอนแรก ๆ บรรยากาศค่อนข้างเงียบและเนือย ๆ สภาพการเรียนการสอนไม่กระตุ้นความสนใจเท่าที่ควร ทั้งนี้ เพราะครูผู้สอนใช้วิธีการสนทนา ชักถามบรรยาย อภิปรายเป็นส่วนใหญ่ นักเรียนไม่มีโอกาสแสดงด้วยตนเอง ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของเดวีซี (Dewey, 1976) ที่ว่า "การเรียนโดยการกระทำ (Learning by doing) เด็กจะเรียนรู้จากการได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อการเรียนรู้มากกว่าการเรียนที่ถ่ายทอดโดยตรงจากครู

3. จากการสังเกตของผู้วิจัยเกี่ยวกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม พบว่า หลังการทดลองสอน ลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ในด้านการแก่งแย่งเพื่อนและการไม่มีน้ำใจต่อเพื่อนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ลดลง โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติมีลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลงมากกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติในทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้บทบาทสมมติมีลักษณะที่ไม่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้นและมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดุขฤ์ ทรัพย์บุรุษ (2529) ได้ศึกษาผลของการใช้ บทบาทสมมติเพื่อลดความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียน โดยทำการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คนผลการทดลองพบว่า การสอนโดยการ角色扮演ทำให้เด็กนักเรียนมีการลดความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานมากกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการศึกษาของอัจฉรา เนตรล้อมวงศ์ (2531) ที่ศึกษาพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร ที่ได้รับการใช้

บทบาทสมมติมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01

4. จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนโดยใช้
บทบาทสมมติ พบว่า หลังการทดลองสอน นักเรียนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น คือ
มีการแก่งัดกันน้อยลง และรู้จักแบ่งปันซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งเกิดได้จากพฤติกรรมในการฟังครู
ของนักเรียนนั้นขึ้นเกี่ยวกับลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าวลดน้อยลงอย่างมาก และเด็ก ๆ สนุก
และชอบแสดงบทบาทสมมติมากถ้าวันไหนครูไม่ได้จัดกิจกรรมบทบาทสมมติ เด็ก ๆ จะทวงถามว่า
"วันนี้ไม่มีที่เด็ก ๆ แสดงบทบาทสมมติหรือคะ", "คุณครูครับวันนี้ยังไม่ได้แสดงบทบาทสมมติเลย"
ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์นักเรียนกลุ่มทดลอง พบว่า ส่วนใหญ่เด็ก ๆ สนุก และชอบแสดง
บทบาทสมมติมาก และเด็ก ๆ แก่งัดกันน้อยลงและแบ่งปันของเล่นของใช้ซึ่งกันและกันมากขึ้น
นอกจากนี้การนำบทบาทสมมติมาใช้นับที่เรียนยังช่วยทำให้เด็ก ๆ รู้จักช่วยกันคิดวิธีใหม่ได้ด้วย
ตนเอง เป็นการฝึกให้เกิดความสามัคคี กล้าแสดงออก และมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น
เด็ก ๆ ได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอนมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของทิตานา แชนงณี
(2519) ที่กล่าวว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบและปฏิบัติได้ง่าย เพราะ
การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการเรียนในลักษณะเล่นปนเรียน นักเรียนจะได้รับความ
สนุกสนาน เพลิดเพลิน มีความกระตือรือร้นในการเรียน ทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงข้อ
แตกต่างของพฤติกรรมที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมและเกิดความเข้าใจถึงลักษณะการปฏิบัติตาม
ตนที่ถูกต้องจากการเรียนด้วยตนเอง

5. จากการบันทึกปัญหาในการนำบทบาทสมมติมาใช้นับที่เรียนของครูผู้สอน
ปรากฏว่าครูส่วนใหญ่ไม่มีปัญหา มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องเงินแผนการสอน
บางแผน ครูผู้สอนเห็นว่าเนื้อเรื่องรุนแรงอาจเป็นการชี้นำหรือเปิดทางให้ได้แก่กรหาตาม
พฤติกรรมนั้น ๆ ได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจงเหตุผลกับนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมนั้น ๆ ว่าเป็นสิ่งที่
ควรหรือไม่ควรกระทำอย่างไร และมีปัญหายังอีกอย่างหนึ่งงานการมีส่วนร่วมของนักเรียน คือ
นักเรียนมักจะแย่งกันออกมาแสดงบทบาทสมมติ ทำให้เสียเวลาทบทวนการตกลงกันว่าใคร
จะเป็นผู้แสดงก่อนหลัง อันเป็นการแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสนใจ กล้าแสดงออกและมี
ความกระตือรือร้นในการเรียนนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้แนะนำวิธีแก้ปัญหานี้ให้ครูผู้สอนโดยให้กำหนด
กำหนดรายชื่อนักแสดงแต่ละครั้งเพื่อเป็นการผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนให้นักเรียนแสดงครบทุกคน

ในช่วงหลังของการนำวิธีการสอนดังกล่าวมาใช้ประสบความสำเร็จค่อนข้างมาก แสดงให้เห็นว่าครูพอใจต่อการจัดกิจกรรมเช่นนี้ เพราะช่วยให้เด็กเข้าใจบทบาทของเพื่อนได้ชัดเจนขึ้น ยิ่งกว่านั้นการที่เด็กได้แสดงตามบทบาทต่าง ๆ และช่วยกันวิพากษ์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มองเห็นและสำรวจข้อบกพร่องของตนเองไปในตัว และสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนโดยแทรกกิจกรรมที่เด็กได้มีส่วนร่วมได้เห็นตัวอย่าง ได้แสดงออกและแสดงความคิดเห็นร่วมกัน จึงมีความเหมาะสมในเด็กระดับอนุบาลนับว่าเป็นการจัดประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จค่อนข้างสูงเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ผล และให้นักเรียนเริ่มเรียนรู้เกี่ยวกับการปลัดขันธ์ออกไปแสดง ทำให้จัดระบบในห้องเรียนได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะ

1.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าการสอนโดยใช้บทบาทสมมติสามารถพัฒนาทักษะชีวิตที่ประสงค์ในด้านอารมณ์แกล้งเพื่อนและการมีน้ำใจต่อเพื่อนของเด็กวัยอนุบาลได้ จึงเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำวิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ประสงค์ในด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นเป้าหมายของเด็กในวัยนี้

1.2 ควรมีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้บทบาทสมมติแก่ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน เพื่อให้รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ในบทเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีและมีจุดหมายต่อเด็กมากขึ้น

1.3 ครูที่จัดทำกิจกรรมนี้ไปใช้ควรศึกษาขั้นตอน 9 ขั้นของแซฟเทิลโดยละเอียดเพื่อทำความเข้าใจและเพื่อดำเนินการได้อย่างถูกต้องและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ควรหาการใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านการไม่แก่งแย่งและการทำงานมีน้ำใจต่อเพื่อน ไปทดลองสอนในระดับอื่น ๆ เช่นระดับประถมศึกษาหรือระดับมัธยมศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการไม่แก่งแย่งและการทำงานมีน้ำใจต่อเพื่อนานทุกระดับ

2.2 ควรทดลองใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านอื่น ๆ เช่น ด้านความมีระเบียบวินัย, ด้านการรักษาความสะอาด เป็นต้น

2.3 ควรมีการทดลองใช้วิธีการอื่น ๆ เช่น กลุ่มสัมพันธ์, เทคนิค แม่แบบ เพื่อพัฒนาลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านต่าง ๆ เพื่อเปรียบเทียบหาวิธีที่เหมาะสมสำหรับเด็กในกลุ่มอายุต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเองได้ดีขึ้นและง่ายขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย